

Baltijas Semkopis.

Apslejams:

"Baltijas Semkopja" Administrācija, Ahr-Rīgas
Kalku - celiā № 14, Puhžiņu Gederta un beedra
grahmatu - bode. Vef tam Rīga: Schilling'a, Kapteina
un Lužawa grahm. bodes un pēc kopm. Verchendorff's, I.
piš, Kalku - celiā № 13. Zitās piljetās: vijas gr. - bodes.
Uzlaukeem: pēc pag.-vald. mahitajeem, Stolotajeem, etc.

6. gads.

Rīga, 22. oktobri.

Nº 43. Lihds ar Baltijas Semkopi ir nedetas išnāk! Peelikums ar stahsteem un derigu laika-kawekli; **1880.**
makša 1 rub. 50 kāp. par gadu, 80 kāp. par pusgadu.

Kurjemes beedriba pr. bīskopibas.

Ahrfahrtiga general-sapulze

buhs peektdeen, 24. oktobri ūki g. pulstien 1. pēz pusdeenas.

Presidents: Materu Juris.

Saimneebas nodafa.

Samaitata lopu-bariba un zit leela mehrā ta skahde lopu weselibai.

Par samaitatu un lopu weselibai skahdigu baribu ir uſſlatami:
1) ſapelejus feens, abolinſch un ſapelejuſchi ſalmi, 2) ruhſaini ſalmi
un 3) ſapelejuſchi elas-rauſchi.

Slimiba, kas zaur ſapelejuſchi baribu pee lopeem zelahs, ir daudz
leelaka, ne tā tas bes peedſihwojumeem un tikai zaur iſſlaidojumeem
ween tizams. Pee lopeem, kad winus ar ſapelejuſchi baribu ehdina,
parahdahs pirms wehdera-kaite, ſagremoſchanas-nepēhja ar eelschu
uſpuhſchanu un zaur-eeschanu, — iſſahrnijumi ir ſchlihſti un ſmir-
doſchi; wehlak zelahs ſakahrſejums, tad pefitahs brants un lihds ar
tam lops nobeidsahs. Lihds ar ſchihm minetahm kaitehm parahdahs
daudſreis lozeklu nomirſhana un frampji, gluſchi lihſfigi teem raufitju-
meem un parahdijumeem, kas redzami pee tahveem, kas nogiſtejuſchees ar
ſtiprahm giſtehm. Gruhsnejeem lopeem ſapelejuſchi bariba fazet iſmeſchanos.

Lai gan ſchahdi ſlimibas atgadijēni fazet ſaimneebas leelu
nepatikſchanu un ſkahdi, tad tomehr atrodahs daudz tahuſ ſemkopju,
kas už tam waj nu loti mas jeb it nemas wehribas neleek, tadehſ ſa
wineem ne prahā nenaſk, ſa tahuſ bariba lopam ſkahdiga. Daudſreis
atgadahs ari tā, ſa pat tam iſmanigakajani ſemkopim peewitahs, it
ſewiſchi ſad tahuſ baribas lopehdamām iſleētā, ſas paſtahw iſ augeem
ar refneem un doboromeem ſteebreem, ſā p. p. iſ ahbolina, wiheem etc.
Schahdas baribas ſahd daudſreis ſteebra widū pelet, ſas tik ahtri nemaſ
now pamanams. Tas pats atgadahs daudſreis pee elas rauſcheem,
kas ſlitti un glehwi ſapelejus. Šapelejuſchi elas-rauſchi ir it ſewiſchi
gremodameem lopeem loti ſkahdigi, kuri tikai masā mehrā ween doti
jau ſlimibas fazet un daudſreis beidſahs lihds ar lopa nahvi. Ir
peedſihwots, ſa ari ſirgs no ſapelejuſchā maies un ſeena nobeidsahs.
Tadehſ tas ir ſemkopim no loti leela ſvara, ſad winſch ſawu lopu-
baribu no pelefchanas iſſargā. Wiflabaki tas iſdarams, ſad ſeenu
faufās weetās tā uſglabā, ſa gaifs tikai mas ween war peetilt. Loti
ſmahdejams ir tas, ſa lopbaribu uſglabā uſkuhts wirſu ar zaureem
greesteem, jo tā uſglabata lopbariba pel un zaur twaifeem, ſas uſkahp
no ſtāla zaur greestu ſchirbahm, eſahk drihs puht.

Ruhſaini ſalmi lopeeni now masak ſkahdigi, ſa ſapelejuſchi.
Kaite, ſas zelahs zaur ruhſaineem ſalmeem, lihdsinajahs eefahkumā
lopu mehrim, bet labu weſeligu baribu paſneedsot ta atkal beidſahs.
Zil iſmehginajumi mahza, tad ne ween gowis, bet ari ſirgi no ruh-
ſaineem ſalmeem ſafirgſt; pat uſ zilweku meesahm no ruhſaineem ſal-
meem eerodahs iſſtumi, ſas bafahm lihſfigi. M. A.

Waj gowis diwi jeb trihs reis par deenu ſlanzamas?

Schis jautajeens ir tik tad ar ſelmi atbildams, ſad ſin, zit reis
par deenu un ar ſahdahm baribahm jautatajs ſawus gowſlopus ehdina,
jo ſahda bariba un ſā baro, tā ari dos gowis peenu. Wispahrigi
par leetu pahrunajot waretu tā ſpreest:

Makša ar peefuhſitħann par pasti:

Ar Peelikumu: par gadu 4 rub., bes peelit. 2 rub. 60 l.

Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 2 r. 20 l., bes peelit. 1 r. 10 l.

Makša eliſpedižja un grahmato bodes ſanemot:

Ar Peelikumu: par gadu 3 rub. 50 l., bes peelit. 2 rub.

Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 1 r. 80 l., bes peelit. 1 r. 10 l.

Peelikums ween par gadu 1 r. 50 l., par 1/2 gadu 80 kāp.

Sludinajumus peenem wijsas apſtejamas weetās pret 8 kāp. par ſiħlu rafku rindnu.

1) ſa zaur trihsreisigu ſlaukſchanu dabos arweenu wairak peena ne
tā zaur diwreisigu ſlaukſchanu;

2) kad labas, peenihdses gowis atneſahs, tad jau trihsreisiga ſlauk-
ſchana tadehſ ween iſdarama, ſa zaur tam nowehrſch dasħas
gowslopa ſaſrigſhanas un pupu ſlimibas;

3) jo iħfaks laiks no ween ſlaukſhanas lihds otrai ſlaukſchanai,
jo ari treknaki peenu iſſlauks.

Tahlači buhlu eewehrojams, ſā zaur trihsreisigu ſlaukſchanu pa
deenu, gowſlopi pabruhkl wairak ſpehka, ſas atkal tik zaur ſpehjigu
baribu war nahtt atpakaſ. Pee ſlikas baribas trihsreisiga ſlaukſchana
war gowſlopeem buht tikai par ſkahdi. Ja gowehm paſtahwigi war
paſneegt labas, ſiſprinadamas baribas, tad bes ſchaubischanahs trihs-
reisiga ſlaukſchana ne ween ir eewehlama, bet gluſchi nepeezeſchama.

Kad lopus ganō ſlauz un kad ſlaukſhanas-weeta loti tahuſ, tad
jau nu gan nerahdahs wis trihsreisiga ſlaukſchana wiſai paſthkama
tadehſ ſa janokawé pahrleezigi daudz laila. M. A.

Beesaka ledus ſagatawofchana lehnas ſeemās. Kad ſedus
jau tik tahu ſafalis, ſa war pa wirſu ſtaigat, tad ja-iſſezhrt ahlingis,
ja-eelek iſzirſtā ahlingi pumpis un janogaida paſtahwigs ſals. Salam
eestahjotes ja-appumpa ledus iſ deenas ar uhdenti; ja pagahjuſchā
deenā uſpumpatais uhdens wehl nebuhtu pilnigi ſafalis, tad war
uhdeeni iſ pahrdeenas uſpumpat, lihds ledus til bees, ſā to wehlakhs.
Ari ſiſpri aukſtā ſeemās ſchis lihdsellis nebuhtu ſmahdejams, zaur
fam ne ween ſedus eewehhana buhlu ahtaki iſdarama, bet waretu
ari eeguht jo beesaku ledu. M. A.

Gatas ſchahweſchana.

Kad ſchahwetu galu grib ilgi ſmeſki uſglabat, tad jabara tā:
Schahwejamos galas gabalus waijaga tuhlit ſa lops ir iſſchkehrs, ſ
un ſad gabali wehl ir ſilti, labi apwahrtit maiſkumā, ſas paſtahw
iſ ween ſalas ſalpetera un 32 dalaħm ſahls. Schee gabali ir nu
rudu liļjas tik ilgi jawahria, lihds liļjas ir beesin beeſi peeklehruſchahs
galai, tā ſa wirſu nelihp. Tā apwahrtiti gabali ir nu jakar tuhlit
duhmōs. Kad grib galu wehl garſchigaku uſturet, tad waijaga pirms
to duhmōs far, aptiht ar wezu drulpavihri. Tā ſchahweti ſchliki
lihdsinajahs pehz iſſtatas laſha galai, ir loti ſmeki un uſturahs
gadeem, bes ſa ſawu labo garſchu ſaudetu.

Wispahriga dafa.

Par Lindes drandji

mums peefuhſits ſchahds rakts ſā atbilde Weſmina tā ſafisam
„B. S.“ 39. num., kuru mehs uſtemam, ſawas domas ſchini leetā
paturedam ſee ſewis, lihds ari no otras puſes buhs naħzis iſſaidro-
jums. Raſſis ſtan tā:

No ſirds war par to preezatees, ſad iſ tautas zelahs iſgħiħtoti
lozekki, ſas masak iſgħiħtoteem tautas braħleem, tifla bħad ſħidu, ſā ſi-
ari ſafliks labu par labu preekħiħi un pamudina ſħanu u iſgħiħtib;
bet — atkal loti janofkum, ſad dasħs, warbuht zitadi labi iſgħiħtoti,
ſchid ſawu iſgħiħtibas ſtaħwolli iſleeta ſew un daudz ġieem par p-
daufiſchħanu. Ko lai doma no tahu jaunekka, ſas pats wiſabi atro-
dahs u nezekeem, un tomehr zitħus, ſtarb teem ari tos, ſas pēc wi-

isglihtibas ir užsītigi strahdajuschi, no sawabas pateizibas nomehtā ar dubleem laika raksts, un tā no seedjsahs ne tik ween pret scheem, bet ari pret loždamo publiku, ka winsch to ar meleem meelo un grib weens wiſus aizvest aiz svezes? Teesham nosčehlojama leeta, ka zeen. redakcijahm naw eespehjams, tādus melu rakstus nogreest no fawemi laika raksteem ar jo zetutu norahšanu. Tapat tad ari kahdam „Wesmina” l. ir isdeweess „Balt. Semlopja” 39. numurā „Jz Lindes” eesprauſt tādu gahnishanas- un netaiſnibas-rakstu. Ka minetais rakstinsch ſcho wahrdu teesham pelna, to es tē tuhdak peerahdischu. „Wesmina” l. raksta: „Kaut gan muhſu pagastu pee wiſu tumſcha- leem pеefkaitit newar, tad tomehr tanī wehl deesgan tumſibas atro- dahs.” Par Lindes draudſi wiſpahrigi runajot man jaleejina zitadi, to newarehs wiſ pеefkaitit pee tāhm tumſchahm, bet gan pee tāhm wiſwairak attihſtitahm un gaischahm draudſehm; jo tē ir nobinata kahrtiga ſkolas buhſchana jau no 1848. gada, pagasta paſcha dauds ſtingrals nospreedums, ne ſā tagadejais ſkolas litums pеefpeeda kātru pagastā dīshwodamu behrnu pee ſkolas un ne weenu ne-eeswehija, kas nebija nospreesto loiku ſkolā bijis; kas seemā noławeja tikai 3 nedelas, tam jau seemu wairs nerebkinaja, un apakſch 3 nedekahm noławetas deenas aismakkaja behrnu wezali jeb apgahdneeli ar 30 kap. kātru. Kad nu peenemam, ka kātris behrns ar 12. gadu eestahjabs ſkolā, tad jau tagad wiſt Lindeschi, los 40. un wairak gadus wezi, ir apmellejuſchi ſkolu. Ja wehl uſluhkojam wiſus tos, kas zaur ilgaku ſkolas apmellejuſchanu ir atſneeguſchi augstaku isglihtibas ſtahwollī — warbuht ari „Wesmina” l. — ir uſeetami wiſā Baltijā, ja, tāhlu zāhlu par tāhs robeschahm, un eenem iħſtenus goda amatus, un tāhdā ſkaitā, ka nesinu wiſ, waj wehl no kahdas draudſes tik dauds rafees. Pat iſgahjuſchā pawaſarā bija ſtarp 22 eeswehijameem ſehneem 7 aprinka ſkolu apmellejuſchi; ſhee wiſi ir fagatawoti tēpat draudſes ſkolā, ka tee ar uſlaweschahm ir uſnemti aprinka ſkolā. Tāhdā paſchā mehrā ſtahw ari muhſu meiteeschu isglihtiba. Pee tāhdeem apſtahlleem tad tāfchū ne weens newarehs Lindes draudſi dehwet par tumſchū un tāhs wadonuſ par ſlinkeem ſnaudukeem. Tā tad ar ſcho peerah- dijumu atſpehkojahs ari tas teikums, fur „Wesmina” l. ſaka: „ka tee, kureem tas uſdewums to apgaismot, ſamu peenahkumu pilnigi ne-ispilda.” Teesham nesinu, kas „Wesmina” fungam tumſch ir? Warbuht teatra un weefibas wakaru iſrihkojumōs? Bet brihnum, ka winsch to no ſkolotaseem praſa! Skolotajs nedjs drihkſtehs nedjs ari ſapratih ſewi pozeltees par teatra bajazzo un dantschu waditaju, ja winsch ſawam nopeetnam amatam negrib ſlahdet behrnu un behrnu wezaku azis. Šajhs iſrihkoſchanas peekristu, vež manahm domahm, jo labaki iſglihtoteem jaunelkleem un jaunelkem. Ari teatrus un weefibas wakarus es eeffatu par loti wahjeem iſglihtibas lihdſekleem; es minus ſauzu par iſglihtotu lauſhu preekeem un laika ſawelli, bet tumſibu un ne-iſglihtibu tee pat ſawā ſeedu pilnibā neaifdihs, lai ari pat pee ta, ko no ahrigas formas, kā: paſlanishchanahs un kahrtigas uſweschonahs, ſapulžes warbuht peemahžifees, bet ari ta, ja kahds ne- buhs ſinigi iſglihtots, no ahrienes ween gruhti peelips. Skolotaja iħſtenais darba lauſs lai ir un paleek arweenu ar ſkoleneem pildita ſkolas iſtaba, tur lai winsch mahza ari iſglihtibn, ſinamis, zil tas eekpehjams, bet ne teatra un dantschu wakaru wadiſchana; ta traužewina nopeetnibu. „Wesmina” l. raksta tāhlak: „ka krodsineeki gan iſſludina weefibas wakarus, bet kad tas notiks, jaſchaubahs.” Kadeh? gan jau warbuht tee weefi ta ne-eerodahs, kā krodsineeki un daſch weefibas wakaru miſlotaji wehlahs, un — tomehr „Wesmina” l. ſeejina tāhlak: „Kauna ta ſka ir dabuta, ka tanī un tanī krogā buhs luſte, kad wiſ ſagasts jau kahjās aun. Jaunelli un jaunelles ſtrau- mehm gaſchahs uſ krogū.” Ai, ai, „Wesmina” l.! kā Juhs warejatā or gluſchi netaiſnahm ſinahm pelt wiſu Lindes draudſi, bet it iſpafchi tāhs jaunelku godu?!

Ja kahdai draudsei newar frogā tezesčanu un tur to schnabō-
čanu pahrmest, tad ta ir Lindes draudse — finams, kahdi reti ari
tē tahdi atrodahs, kā jau tas katrā draudse noteek — bet straumes
gahščanu us tureeni apsleezinat, ta ir tihri welta un nekauniga
draudses goda laupiščana, jo frogus pee mums tik svehtfōs kā ari
swehtdeenās wahji jo wahji apmellē. Par „kaščola ūlarsfesčanu“ eē
tik ari eſmu dīredejis pahri reiſes, un ne tahdās wahjās dantfchū
šapulzēs, bet tihri klusās swehtdeenās no kahda pahra, kas tur peh
baſnizas palikdami ir eeschnabojusčees. Tas jau noteek katrā draudse
ari tur, kur teatrus un weeſības walarus iſrihko, ja pat daſču reiſ

tanis paſčhos. Radeht tad nu par to fazelt laika raktos taybu neslawu wiſai draudsei?!

„Wesmina“ k. rakša tahlak par dseedaschanu: „Ir dseedaschanu
pee mums ne kahdu jauku stahwokli naw atsneegusti. Bžk jauks tas ir
bijis, to „Wesmina“ k. teesham newar apspreest, jo tas nestahw wina
spehktā. „Bžk atminos, tad tik pahri reises tahda ir isrihkota no školotaja Schлага k., bet lihds ar wina aiseeschchanu ir ari dseedaschanu
eefnaudusti. Wina pehznahzeji neseekahs to ne manot un fnausch jo
projam.“ Wispirnis man tē japeemin, la nei Schлага k. ir mans
preekshgahjejs, nei es wina pehznahzejs; Schлага k. bija Lindes
muishas faimes behrnu školotajs un tagad tahbas školas tē wairs
naw. Mans preekshgahjejs bija Waltera k., tas bija dseedataju tori
dibinajis ar kahdeem 70 dseedatajeem — tas bija tanī laikā, kad wišas
dseedaschanas beedribas zehlahs un wiſi preezigi un labprahrt dseedajā
— bet pehdigi tas išnihla pamaſitem. Tanī starpā pehz Waltera k.
iſeeschanas un preeksh manas eenahšchanas dseedajā Schлага k. ar
ſaweeim školas behrneem un kahdeem paeauguscheem pehdigo reiñ
baſnizā; ari ſchis toris apluſa. Pehz pahris gadeem, kad jereju dseedajus
deesgan atpuhtufchos, uſaizinaju ir es uſ jauna kora dibina-
ſchanu. Sapulzzejahs ir ſchoreiſ kahdi pahris deſmit dseedataju un
dseedatajas, un ſchis toris pastahweja kahdus diwus gadus; efam tad
dseedajuschi daschas reiſas baſnizā, ka ari zitās weetās un reiſi ſhee
paſchi dseedataji iſrihkoja dseedataju weefibas waſaru ar dseedaschanu
un muſiku. Brihnuns man un dauids ziteem, kur toreiſ „Wesmina“ k.
bija, ka tas nei dſirdeja nei redjeja ſcho wiſu noteekam? Warbuht
toreiſ wehl ſtaigaja behrna fwahrketos, tadeht ne ko no tam neprata,
zitadi wiſch nebuhtu eedrihktejees ſarakſtit tahdu nepateefibu. Ka
tagad pee mums dseedataju kora wairs naw, tas nu gan tā ir, bet
naw mana waina, ta ir zitur meklejama; labprahrt wehletoſ, ka mani
uſ to neſpeestu, lai laika rafktoſ par to iſſfaidroju, kadeht tas tā ir,
ka pee mums tahbas beedribas nepaſtahw, tomeht — ja buhs waijadſiſgs,
tad ari to darifchu.

Lindes — Birsgales ūfolotaje.

Juhneezibas kopschaua Baltija.

No C. Waldemar

Latveesħu un Igaunu tautas mahjo paċċha juhrmalà, un tadeht taħbi jau wejðs briħwibas laikds bija duħschigas juhrbrauzejas. Kà iż-żejja Indrija Latveesħha 13. gadu - simtenu eejahkumā ġaralstittas weħstures stahseem sinam, weżżeen kuhxi un Lihwi daudsejx krita wirxu pat Dahneem un Sweedrem, lai gan sħee bija wejðs laikds wiċċawraf ifslawetee juhrneeki paċċauli. Dahni, Norvegi un Sweedri bija ta duħschigà Norma n u tauta, kas 10.—14. gadu- simtendu baidi ja wiċċas Eiropas walstis un tautas: Wahzju, Angliju, Franziju un pat taħlo Italiu. Bisur sħee Normani usbru ka ar fawzeem laupitaju kugeem, islaupi ja un uswareja daudji piljeħtas un leelu semes gabalus. Ari Kreewijā tee tapa par Variageem faulti — latwijski par warigeem. Ka Latveesħu wahrds „warigi“ un Kreewu „Variagi“ ir-tihri weens un tas pats wahrds, to ne weens walodas pratejs nseleegs, tapat ari to, ka „warigs“ latwijski it ne klo īwieschtautiga neapšiħme. Un briħnum, Kreewu rafstneeki, īxa kostomarows un ziti, latwijski neprasdami, tatsħu ir-isgħidroju kif, ka „Variagi“ Kreewijā ir-eenah kif ne wi, īxa senak domaja un rafstija, is Sweedrijas, bet is Latwijsas, ap klas- pehdu un Karalautiċheem, kur tek upite Rus, kas esot Kreewijai dewiże tagħaddej waħrdu „Rusji“ jeb „Rosija“. Latveesħi sħo jauno waħrdu Rusji jeb Rosija nepeeneħhma, tadeht ka tee jau no wezeem laikem bija paċċistami ar Kreeweem (Kriwitsħeem); bet Kreeweem jaunais waħrds tanu laikka wareja buxt waċċadjiġs ka karogs, ap kuru wareja fawseenot wiċċu taħbi isplatit tautu.

Bet nu greefisim sawu wehtribu atkal us juhrneekem Normaneem. Indrikis Latweetis sawā issilawetā wehsturē teiz, ta pagani Kuhri (ap 1210. gadu) bija Dahnu semgabalu Lijster pa wišam islaupijschi; tapat wišch teiz zitās meetās, ta Sweedrija reisu reisehm tapuse islaupita no Igauneem un Kuhreem. Kad ſchahs finas ſanemam lopā, tad jaſpreesch, ta juhneeli Normani, kurus Walor-Eiropa tā bijahs un apbrihnoja, bija ne ween Skandinawi, bet pa masai dalai ari Latweeschi un Igauni, jo, ja ſhee wareja Dahneem un Sweedreem wiſū kriš, tad jau tee nebijahs ari no zitahm, toref wahjafahm tautahm. Turprelim jadoma, ta Kreiu „varigee“ bija pa

leelakai dalai Latweefchi, Pruhfchi un Leifchi, kas wiñ peeder pee weenas tautas; Skandinavi skaitam „marigo“ starpa nebja leels. Juhrneelu Normanu skaitam wajjadseja buht brihnūm leelam pee tiflauðis vilflehtu un semju uswarefchanas un eenemfchanas wiñā Eiropā, un duhfchigee juhrneeli, Kuhri un Lihvi, kas strihdu gadijumā pañcheem Dahneem usbruka, wareja zitā reijē teem buht par labakeem valihgeem. Juhrneeli ari muhsu deenās ir brihnūm maišti, no wiſahm juhrbrauzeju tautahm ſanahkuſchi — un wežos laikos tas ari zitadi newareja buht, ja gadijabs leela iſbariſhana; juhrneelu amats to jau pagehr.

Wehsturneeks Jndrikis Latweetis, ka tristīgs muhls un fanatisis, žārakstija ap 1226. gadu sāvu wehsturi, lai waretu leelisli isslawet biskapu Albrechtu, Rīgas pilsehtas dibinataju un ūpehzigalo Latvju un Igaunu aplarotaju — to pāscu Albrechtu, to Merkels, Latweeschu tautas aisslahwetajš, 600 gadus mehlač, tif zeeti noteesa. To eewehrojot, mehs ari nebrīhiņiņees, redsedami, ka Jndrikis Latweetis par Latweescheem (Kuhreem) un Igauneeem runa it ka par swahreem: jo wairak tee top sakauti, možiti, dedzīnati, jo wairak ūhis flawe Deewu, kas iħstai tizibai dewis ujwarešchanu, paganeem, Kuhreem un Lihveem, par postu un galu. No taħda rakstineka mehs īnams ari negaidikum aprafta par Latweeschu un Igaunu ūlaweneem darbeem us juhrs wilneem meera laikos — wina prahs tikai eewehro fara darbus un žawa maiestehwa, biskapa, ūlawu. Bet Jndrika wehsture ir weeniga, kas tanis wezjós laikos žārakstita un lihds muhsu laticeem tapuse us- glabata — tadehl ween tai ir leels ūwars.

Peejihmeju ms. Daschi no muhsu laiku rafstneekem doma, ta
ta nosauzees Indrikis Latweetis pateeji buhs Latweetis bijis
— weens no teem jaunekleem, kas no Wahzeeschu muhkeem
bija aifwesti Wahzjemē un tur klosterōs tapa usaudsinati un
kristigā fanatikā garā mahziti. Tas nu gan waretu ta buht,
bet tathdu man leekahs, ka wina latiniski ūrafstītā wehsture
wairak atraflos latwijski wahrdi, ūkas par Latwju buh-
žhanu u. t. j. pr., ja tas buhtu Latweetis bijis. Slahde,
ka ūhi (wina) wijs wezakā wehsture par Latweesheem wehl
naw išnahkuſe drukā latiniski ar Latweeschū pahtulkojumu
(latinu teksis ūnams buhtu papreeksch labi jaſalihdsina ar
jaunatraſteem rokrafsteem).

Indrikis Latweetis nu raksta, ka Kuhri un Sahmineeki reis (1203. g.) pee Rolkas raga, starp Kursemi un Sahmu semi, bija ar ūawahm laiwahm usbrukuschi Wahzeeschu kugeem un kara-kugeem, kas dewusches no Rigas uj Lihbelas pilsehtu, Wahzemē. Kuhri esot us-warejuſchi Wahzeeschus, — kad Indrikis to teiz, tad jau buhs gan taiñiba. Zitu reis atkal Latweeschu un Igaunu kugineeki, kas ar bagatu laupijumu no Dahnijas nahkuſchi, tapuſchi no Wahzeescheem apkauti pee Sweedru jalas Oeland. Reis atkal Kuhri un Lihvi fabraukuschi pee Daugawas grihwas (mutes) ar tik dauds laiwahm, ka wiſs tas juheras gabals bijis no tahm ka apſegts: ſchihs laivas ja-weduſhas alminus, ar kureem mehginajuſchi Daugawas muti aisdambet waj ſeklu padarit, lai Wahzeeschu leelee kugi tur newaretu eenahkt. Wahzeeschti toreis tik ar mokahm warejuſchi atturetees. Zitu reis Sahmineeki kahdās 300 laiwās atroveduschi ſawu kara-ſpehku Widsemē, tahli pa Gauju uj augſchu; Wahzeeschti teem uskrituſchi un tos iſnuzinajuſchi, Sweedrōs un Dahns Kuhri un Lihvi esot (ka Indrikis Latweetis, tos apſuhdedams, rakſta) laupijuſchi meitas un ſeewas, katrs pa 2 waj 3, un tee bijuſchi kristiti ſeewischi; tee iſ-laupijuſchi kristigas baņujas u. t. j. pr. Bet ſchē mums ari no ūawas puſes jaapeemin, ka ap 1218. gadu Dahnu lehninsch Waldemars II. ar ſaweeni kara-ſpehkeem apmeleja wiſu Kursemes Wakar-juhralmu no Dundagas lihds Klaipēdai un ka tanī paſchā 1218. gadā Igaunu tagadejā galwas-pilſehta Rehwele tapa dibinata no Dahneem, tur kut jau ūahweja Igaunu meests Lindanijs un kur 1095. g. Sweedru lehninsch Erichs II. bija kloſteri uſbuhwejis. Sweedru weža galwas-pilſehta Sigtuna tapa iſpoſita un ſadedsinata no Igauneem un Pinu Kareleem, kas pret Sweedreem atreebahs, tadeht ka tee papreekſhu bija winu ūemi iſpostiujuschi.

Buhtu it pa wišam neriltigi, no ſchihm ſinahm ſpreest, ka ſtarp ſlandinaween un weenäs puſes un Latweeſcheem un Igauneeem no otraz puſes eſot paſtahwejuſe kahda dſila tautas eenaidiba. Nebuht ne. Tahdi kari, atreebſchanahs, poſtischanah, laupiſchanah notila toreiſ beeſchi ween un ſtarp wiſahm tautahm, lamehr ne-eetaiſiſahs ſtipra leela waldiba. Toreiſ Sweedri, Norwegi un wiku masee waldneeki

— kahdu bija pulks — ari weens otram usbruka laupidami, postidami un debinadami un atreebdamees, tapat lä Wahzu brunineeli-laupitaji un lä tagad meshonu tautas Afrilä. — Wehl dauds wehlak, 14. un 15. gadu-simtenöö, Wahzu juhreas fabeedriba „Vitalienbrüder“ besgaligi laupija un postija Skandinawu, Wahzu un Anglu juhralneekus; „Augsburger Allgemeine Zeitung“ (7. sept. 1880, peelikumä Nr. 251) scho Wahzu juhneeku darbus aprakstidama, runa lä: „Wie war im deutsch-nordischen Alterthum der Seeraub als etwas Schimpfliches und Entehrendes betrachtet worden. Wie der ritterliche Besitzer zu Lande seines Gegners Besitzthum verwüstete und zerstörte, that es auch der Seemann, der Seekönig. Die berühmtesten Jarle und Seekönige Skandinaviens im Alterthum waren eben — Seeräuber“. — Weza Sweedru ðseefma, kas Sweedru flawni skandina, peemin, lä (5. gadu-simtenöö) Kuhri „duhschigi larewi ar leeolem schkchpeem“ Sweedrija pret beenwideem, tur tee weenam no Sweedru warigeem palihgä nahkužhi, flawnä Brewalles kautinä tapužhi uswareti.

Tahdas paikas sinas mums atneis zitu tautu rakstneeli par Latveeshu un Igaunia juhrneebu, zik ta stahw salara ar posifchanu un kara-darbeem. Schihs sinas deesgan peerahda, ka abas minetās tautas jau wezu wezobs laikobs bija pasihstami juhr neeki.

Tahdu augstu un lepnu stahwolki, kas wejds laikos jau bija no Latweescheem un Igauneem sajneegts, mums waijaga muhsu laikos mehginatek atkal sajneegts. Tapat ka Dahni, Norwegi, Sweedri tagad ar faweeim andeles kugeem, kustahs wijsas pasaules juhras un sagahda loelu pelau faweejem, tapat peellahjahs mums, Latweescheem un Igauneem, darit. Mass eefahluminich pee tam jau ir sajneegts, ihpaichi pee Latweescheem. Kahdi 1000 Latweeshu un Igaunu vihri jau tagad strahda us 100 Latweeshu un Igaunu tahlbrauzeju kugeem; otrs 1000 brauz us Wahzu un ziteem kugeem. Bet tas wehl nebuht nepeeteek. Tikai tad, kad sbee staitli ihaugs 10 waj 20 reis leelaki, tikai tad waresim stahwet Sweedrem, Dahneem, Norwegeem tapat blakam juhrs leetä, ka stahwejam jau preeskj 700 gadeem. Ko toreis warejam, to ori tagad eespehäm, kad tilai sahkin wairak wehra lisk juhrs lauku, kas Latweescheem un Igauneem ir tas wijsaugligakais, pastahwigakais lauks. Ur sawu wehl brihnum maso naudas padomina tee tikai tad war ahtri us preeskhu tilt, kad steidsahs apstrahdat scho brihwo un turlluht treknako lauku pasaule, juhrs lauku, kas jau til dauds tautas ahtrumä padarijis par zeenitahm un bagatahm tautahm. Leela Kreewija peewed Latweescheem un Igauneem tagad pa dselsszeemeem til dauds prezess, ta salot, pee burwim, fa Skandinawi (Dahni, Sweedri, Norwegi) sawa semê, sawa pilsehtas ne kad newar sagaidit. Mehs tihri nemaß newarami til dauds lugus usbuhwet, zik mums waijadsetu preeskj scho prezesshu aishweschanas. Un dselsszeli mums peewedihs il gadus wehl wairak prezess muhsu juhrmalä, kur muhsesi tatschu ir mahjäas un tadeht war dabut zik ne zik wirsroku par zitahm tautahm juhrs leetä, ja tikai wiju to nem labi wehra, kas juhbraukschanas amata ir wehra leelams, un ko juhrneeki sawa starpa weens no otra weegli war sinat dabut, ja team ir joutrs gars. Juhbraukschanas amata sinams ir waijadugi kugineeki un kua.

Juhreskolu preefsch Latweescheem jau ir gondrihs tik dauds, zif preefsch 20—25 gadeem daschadöös Kreewu un Wahzu rakstöös tluhdsos; Igauneemi gan wehl daschas skolas truhfs, bet 3 ari jau it. Kad nu mahzitu fugineeku wairs newvajadsetu truhft, un mums peenahksees tikai gohdat par fugeem, waijadsehs tos buhwet, waj pirlt. Buhwet un pirlt war par skaibru naudu, waj us kreditu. Kredits ir tilpat ka nauda, to wifit tirgotaji un it ihpaschi sin labi muhsu Schihdi, kas pa seelakai dalai no kredita ween dsihwo, un dsihwo bagati, turigi. Kreditu few eegahdat, to skunsti Latweeschi ka semlopeji wehl gauschi mas saprot. Un tatschu teem, kas leelo juheras laulu grib art, waijadsehs to skunsti ismahlzites, ka war tikt pee kredita, kas godigeem, freetneem un tilleem strahneekeem palihds peetift pee fugeem. Kad nu muhsu juhmalneekem, kas ar juheras wilneem zif ne zif apraduschees un, war pee tahlbraukschanahm nemt dalibu, jamahzahs katrä isbewigā brihdi pee kopmaneem, pat pee Schihdeem, un ari awisjü un zitöös rakstöös, finas par kreditu. Schè japeemin, fa wifas waijadfigas finas par kreditu newar wis til weegli sadabut un saprot, ka tas dascham warbuht leekahs pirmä azumirksi, kad jcho ratstu lafa; wehl rets pee mums saprot, ka kredits tilpat labi, ka us muishas un nama

vehtribu, war slutetees ari us ne bagatu, bet pilnigi ustizamu strahd-neeku pulku, kamehr teem ir darbs, kas eenees labu pelnu. Juhras leeta nu ir tahda, kas ustizameem wihireem zaurzaurim eeneis it brongu pelnu, kahda uj fausu semi reti atrodahs. Tadehl, taisnibu sakot, pilnigi ustizameem juhrneekem pee mums kredits, t. i. nauda, it ne kad newaretu truhst.

Jo ahtral muhsu juhrmalneeki (lam sinams wiss ziti naudas leetä war par fwarigeem palihgeem buht) ar scho skunsti zik ne zik eepasilsees, jo drihsak Latweeschu tauta un muhsu juhrmalas kluhs pee andeles kugeem. Saprotama leeta, ka ari tee kugi muhsu juhrmalas, kas Kreewem un Kreewijas Wahzeescheem, waj muishneekem peeder, nahks par labu Latweeschu matroscheem, stuhrmaneem un kapteinem, kas muhsu juhrskolas mahzijuschees. Tadehl pee kredita ergahdaschanas jamehgina peedabut turigus un bagatus laudis no wiham pusehm, jo preefsch muhsu nahkamahs andeles-slotes waijadsehs miljoneem rublu, un Latweeschu labatä ween tik dauds naudas naw. Bet ari neaismirsism, ka Leepajas sparkase guk wairak ne ka miljons rublu Latweeschu naudas us it lehtahm prozentehm, un schis leelaas kapitals — lai gan tas ir pilnigi apdroshinats, ta ka tas newar pasust — tatschu nahk tikai Leepajas andelneekem par labu.

Igauni — preefsch kureem man gadijahs 1877. gada ishahs (tadehl ka igaunissi neprout) sarakstit daschadas sinas par juhrneebu, kas tapa 3 avisēs *) isdotas un tad 1879. gada is Maskawas ihpaschā grahmatinā 3000 eksemplārs Igaunu juhrmalneekem pessuhtitas — Igauni jau 1879. g. beigās ir eetaisjuschi few leelu kredita-kasti ar 150,000 rubleem, dehl kugu eemantoschanas. Lai Deews dod, ka teem wiss labi isnahktu, un ka kapitals nebuhtu par leelu preefsch jauneem ar kreditu warbuht wehl deesgan neapraduscheem spehleem. Preefsch teem no Latweeschem, kas grib muhsu juhrmalas sehgelu kugus buhwet, tik leeli kapitali weenā weetā nemās naw waijadsgigi, wiwairak eesahkumā.

Pehdejds gados Kreewu walodā dauds rafstidams par juhrneebas leetahm, tihri ne-eespehju ihpaschi ko saraktit latviski. Bet kad nu par kreditu wiham waijadseja ko runat, tad usluhdju 1878. g. zeen. Maskawas studentu J. Kelmara kgu, tahdu rafstu fastahbit pehz maneem wahrdeemi. Scho rafstu, kas 1879. g. eesahkumā „Latweeschu avisēs“ tapa nobrukats, wehslak ne dauds eksemplārs pessuhtiju juhrskolam. Tam sinas par kreditu deesgan ihss un gaischi issikas.

Senakls loilos, kur kredits, wiwairak kahs kredits, preefsch nabagakeem laudim koti mas bija eetaisits, kugi mehdska peederet tikai bagateem tirgotajeem waj leelahn bagatu wiham beedribahm. Ta pehz wezas modes ori muhsu pilsehtās Leepaja, Wentsaili, Rīgā, Ainaschōs, Pernamā, lihds schim kugi arweenu mehds peederet tikai weenam pašcham ihpaschneekam. Ahrsemēs, kur lugneeziba dauds wairak seed un aug, ne ka pee mums, tagad wišur leelaka kugu dala peeder sabeiribahm, kuru starpa ir bagati un naðagi laudis, daschs no pehdejeem ne reti tikai ar 5 waj 10 rub. eemakas! Us sabeiribas grunti mehds kugu slaitis dauds ahtraki paeaugt un, kas wehl leelaka fwarā stahw, kugotuji pašchi, t. i. matroschi, stuhrmani un kapteini, sah palikt taupigi; tee krahi naudas, lai waretu vee kugeem dalibneeki buht, jeb ziteem dalibneekem daļu atpirkt, ja teem peepeschi gadahs, ka tuhdk naudas waijaga u. t. j. pr. Kur lugneeziba netop eetaisita us sabeiribas grunti, tur drihs mehds eemestees daschi leeli netikumi, ka stipra vserfiana un pliheschana, negodiba u. t. j. pr. Par tahdeem netikumeem, kas par dauds ahtri usdihguschi jaunā Latweeschu un Igaunu juhrneebas laulkā jau sah kipri nophstees daschi ihstee juhrneebas draugi. Bet scheem netikumeem ir dīla grunte. Juhrneeks, lam il deenas preefsch azim stahm, zik ahtri nauda top pelnita un pašpehleta, zik drihs war nahwe gaditees juhras wilnos — juhrneeks, it ka sara-wihs, it reti liks naudu us droshahm majahm 4 waj 5 waj 6 prozentehm. Pa wišam zitada leeta ir wina pašcha un wišu wina radu un pašihstamu azis, kad juhrneeks, sawu sakrahto naudas graft eemakadams, zaur to ne ween war dauds leelakas prozentes zeret, bet ari teek par kuga lihdsmantineeku jeb fainneeku. Kuga ihpasch-

neeks wišu prahligu wiham azis top tutets par lihdsfigu ar muishas ihpaschneeku. Par tahdu leelu goda un naudas loni tad nu, gandrihs kārīs matrosis, stuhrmanis un kuga kapteinis ir gataws, naudu kraht un taupigi dīshwot.

Bet es gan sinu, ka tagadejeem kugu ihpaschneekem, Latweeschem, Igaunieem, Wahzeescheem un Kreewem tahda sabeiribas ar ubageem salveem („ubageem, lupatahm“, ka wint mehds sajī), matroscheem, amatneekem it nemās naw pa praham. Lam pašcham naudas preefsch kuga usbuhweschanas papilnam, to daschuris pee mums wehl gruhti buhs peedabut pee sabeiribahm, wiwairak eesahkumā. Tadehl saprotams, ka jounais zelsch buhs jaunam teem, lam gan mas naudas labatā, bet kanti gaischa saprascha galīva. Kad 20—30 juhrmalneeki svejneeki, mahjas fainneeki un ziti laubis sadodahs kopā, tad jau svejneeki dauds weetās war Kursemes un Widsemes juhrmalas us fawu vashu rehkinumu pirmo kugi usbuhwet. Pehzak otru un treschū kugi usbuhwet, teem nahksees dauds weeglati, ne ka eesahkumā warehs zeret, jo nauda peenahks no tahleenes zaur kreditu, ko pirmā kuga buhweschana buhs eetaisjuse. (Kredits ir ja-audsina ar ismanu dauds gadus, ka ahbeles koks dahrsā, tad tas pehzgalā ness leelus auglus). Tas puhlinch pee sabeiribas eetaisjuchanas sinams ir jaunam teem jaunam wiham, kas juhrskolas waj nu mahzahs, waj jau ir ismabzijuschees. Tahdā wijsē Latweeschu juhras svejneeki, kopā wairak ne ka 30,000 zilwelu, warehs tuhlit 10—30 kugus usbuhwet, un pehzak ihsa laikā us to pašku drošho sabeiribas pamatu ari 300 leelus andeles kugus eemantot un no juhras lauka dauds wairak svehtibas smelt, ne ka lihds schim zaur svejoshanu ween teem bija eespehjams. Un 300 kugi tikai buhs masuminsch, kad eevehrojam, ka jau tagad il gadus 3000 kugi, tas ir 10 reis wairak, atrod Rīgā ween prees preefsch aisheschanas. Lam tad mums waijoga peelaist ahrsemneekus, iswest wišu muhsu prezi no muhsu ostahm un pelnitees desmiteem miljonu rublu preefsch muhsu azim, us muhsu juhras lauka! Prahfschi, mums blakam, pašchi iswed wairak ne ka pusdalu no fawahm prezehm us pašch kugeem ahrsemēs; bet mchs Kreewijā — knapi 20. datu. Waina tagad guk pee Latweeschem un Igaunieem, jo tee dīshwo juhrmalas un war tahlbraukschanas amata dauds weeglati eetikt, ne ka Kreewi un ziti.

Tē nu juhrskolas bijuscheem jaunelieem ir loti fwarigs, bet ari pateši isbarams usdewums: eetaisit kugu buhwetaju sabeiribas starp Kursemes un Widsemes Latweeschu juhras svejneekem. Schee svejneeki zaur to eemantos wairak labuma, ne ka teem eesahkumā warbuht leekahs. Lai teem, kas sabeiribas darbu usnem, puhlinch tapti zik ne zik atweeglinats, tad domaju kahdu reisi issludinat wišus svejneeki mahju wahrdu, no Polangas pee Prahfschi robeschahm fahlot un Widsemē vee Ainascheem beidsot. Mahjas wahrdu sinadami, jaunelki juhrskoleni warehs zaur rassistem tos usoizinat, pee kureem newarehs aistikt pašchi. Schis rafsts, ko laikam eespehjā us gandrihs wiham svejneeki mahjam ar pasti aissuhtit, warbuht ari pee sabeiribas darbeem zik ne zik valihdshehs.

Kugu buhweschana Kursemē starp Dundagu un Enguri un Widsemē ap Ainascheem isnahks wehl deesgan lehti, ta ka fretni laudis wehl warehs pee tam labu naudu eepelnitees. Kad labata muhsejeem buhs koplaka tiluse, tad daschi warehs ari isprowet twai-konus (dampfkugus), kautschu gan it reti gadisees, ka tee dos wairak pelnas ne ka tāhdi koka sehgetu kugi, kas muhsu juhrmalas ir lehti buhwetij un juhrmalneeki sabeiribahm peeder. Tagad muhsu fainneem, Prahfscheem, kugu 15. waj 10. data ir twai-koni, un Mellenburgeschēem, ka ari Norwegeom, tikai 30. data; ziti wiss ir sehgetu kugi. Angli, lam nešča wairs gandrihs it nemās naw, buhwē gan wiwairak dīselscha twai-konus; bet Norwegu sehgelstote paeaug wehl ahtral muhsu deenās. No tam waram redset, ka muhsu deenās war ar abejadeem kugeem braukt un pelnitees. Norwegu sehgetu stote, 800 kugi $1\frac{1}{2}$ miljonu tonu leelumā, ar 60,000 matroscheem u. z. pastahw wiwairak no mehreneem, 200—700 tonu leeleteem kugeem (1 tons ir $62\frac{1}{2}$ pubi), kas nopolna it gadus lihds 50 miljonu rublu naudas (t. i. 33 rublus par tonu zaur zaurim), wiwairak wesdamī koka leetas dehkus, balkus (par 25 mil. rub.); labibu (par 6 mil. rub.); petroleumu (par 5 mil. rub.); akminu ogles (par 4 mil. rub.) un tā j. pr.

*) Papreesshu 1877. g. ihs Neweles basnizas avisē, tad 1878. g. Jakobsona iha avisē „Salala“ pilnigi, un pehzak ari Janson iha „Eesti Postimees“. Jakobsona tulsojums tapa issuhtits pa juhrmalahm, kur atrodahs 7300 Igaunu mahjas, 3000 eksemplārs is Maskawas 1879. gada, us Peterburgas Igauna J. Keleri rehkinuma. Latweeschu juhrmalneeki mahju slaitis ir 1800; tadehl waijadsehs ari 1000 grahmatinas par juhrneebu teem par velti pessuhtit.

Nigas Latv. beedribas jautajeenu wakarā

J. Einberga kgs isskaidroja jautajeenu par sihleschanu. Sihleschanai tizet, ejot mukiba, jo ne weenam ne-esot ta gara dahwana peshkirta, nahkamibu paredset. Kad lahdri reisi sihleschana peepildotees, tad tas ejot tikai netihchs atgadijens un noteekst no 1000 reisem warbuht tikai lahdas 10 reises. Tomehr runatajs ari wis neleedja, ka sihleschana buhtu gluschi bes lahda spehka. Schö spehku wina dabujot is lauschi lehtzibas. Kad sihlneze lahdam ko pafludinajuse, p. peem. jumā laika nahvi, tad tas zaur schihm domahm un bailehm tā teekot nomozits, ka ari teesham noteikta laika beidzotees, waj pat few galu darot; daschi tikai is mahntizibss turot par sawu veenahkumu, liktena (t. i. sihlnezes) lehmumu ispildit! — Schē klaht no zitas puses tapa peeminets, ka sihleschana koti beeschi tikai tadehk peepildotees, ka wina pafludinot leetas, kas dsihwē it beeschi atgabahs, tā: zekoschanu, naudas waj wehstules dabuhschanu u. z. Tahda sihleschana ejot katram eespehjama. — V. Dihrika f. bija usnehmees isskaidrot jautajeenu, waj Latweeschi, walodas radnezzibas finā, stahw tuval Kreeweem waj Wahzeescheem. Us schō jautajeenu atbilstedams, winsch aprahdija, kā wīsas schihs trihs tautas, Latweeschi, Kreewi un Wahzeeschi, kopā ar gandrihs wijsahm zitahm Eiropas tautahm, ir zehlschahs no weenas zilts, kuras mitellis wezu wezds laikds bija tant apgabala, kur Hinduiski-kalnaja, tagadejabs Afganistanas seemelobs; ka minetas zilts weena dala palikuise turpat, isplatiadamahs us deenwidem (Indijā) un us wakareem (Persijā), otra dala atwirzushehs wehl wairak us wakareem, Mas-Asijā, un no tureenes tad paflugahjuje us Eiropu. Pirmais sars nometees tagadejā Turzijā un Greelijā (Greeli), ziti aifgahja tahlak us Italiju, Fransiju, Spaniju (Romanu tautas). Weens zits sars atkal no Mas-Asijas dewahs us seemeleem, pahr kauksa kalneem un aizeloja gar Melno juhru lihds Donavai un no tureenes us Baltijas juhru. No scha sara papreelshu atschlihrah Goti (Germanu tautas) un isplatijs gar Baltijas deenwidibus krasu un pat par Skandinawiju un Angliju; tad no atlakuschi daslas, kas palika us mitelli tagadejā wakara Kreewi (Slahwi), wehlk atschlihrah ari Leischu-Latweeschi un dewahs us seemeleem, pee Baltijas juhras, kur Pinu tautas (Igaunus un Lihwus) atsumdam, apmetahs winu weetā us pastahwigu dsihwi. Ka Latweeschi Germaneem (Wahzeescheem u. z.) un Slahweem (Kreeweem, Poleem u. z.) teesham til tuwu stahw, kā nupat aprahdits, to redsam ari is winu walodahm. Ne tikai pulks wahrdi schinis walodās ir weenadi, bet ari dauds formu weenadiba peerahda winu jo tuwu radnezzib. Tahda weenadiba it ihpaschi skaidri redsama starp Latweeschi un Slahwu walodahm, kā runatajs to zaur preemehreem plashak isskaidroja. Turklaht winsch aprahdija, ka is walodu salihdfihschanas warot redset, ka wīsas peeminets Eiropas tautas, samehr wehl kopā dsihwoja, bijuschihs ganu tautas, ka wehlk winas ar semkopibū darbojuschihs, un lahda labiba un koki tahn bijuschihs pasihstami u. t. t. — Par peerahdischana, zil tuwā radnezzibā Latweeschi un Kreewi walodas sawā starpā stahw, p. Silina f. nolaija lahdri Krilowa fabulu (Kreewi walodā), kurā eelsch 11 rindahm atradahs 22 wahrdi, gandrihs weenadi skanochi ar Latw. wahrdeem.

Wehl nepeedsihwotas pretlikumibas.

Daschōs laikraksts bija issludinats, ka Zelgawas Latw. beedriba us 25. septembri sch. g. fa-aizinata us general-sapulzi, „lahda beedribas preefschneebas lozetta isslehgshanas dehl.“ Wehlk no min. beedribas preefschneebas puses aikal daschōs laikraksts bija sinots, ka 25. sept. no beedribas isslehgts preefschneebas lozettis M. Preeschneebas lozeltu wahrdi jau preefsch tam gandrihs wijsos laikraksts bija issludinati un kad starp scheem tikai mans wahrs ar burtu M. esfahkhs, tad ari ne weens newareja schaubitees, ka sinota isslehgshana sihmejabs us mani. Beldot Zelgawas Latweeschi beedribas preefschneebas beedribas telpas issliksti sludinajumu, un ari „Baltijas Wehstnes“ issludinajusi, ka es no beedribas ejot isslehgts. No wīsa ta redsams, ka mineta preefschneebas — ta pastahw is Kalnzeenia Putishu fāimneeka Neumana, is Schlibes pag. wezala Straubes, is frogera A. Grossbergo, is kopmana Heilsberga, is grahmatu wedeja Bluhma, is H. Sprinka un is D. Tomberga, kas bes amata*) — zaur mineteem sludinajumeem gribejusi manu godu un labo slawu maitat un to daridama

*) Mans jitreiseis strihveris.

pahrkahpus ne ween peeksahjibas, bet ari beedribasun zitus likumus un nosajijumus. Pehz scheem likumeem nedrikst llaiji issludinat, ka lahds beedribas lozettis isslehgts; peeteek jau, ka pate beedribas general-sapulze to fina. Bet wehl masak drilkt eepreelsh fludinat, ka lahds beedribas tikkhot isslehgts, jo eepreelsh tatkhu newar finat, ko sapulze faziks un nospreedihs. Kad Neumana f. tomehr to eepreelsh varjis, tad tas peerahda, ka winsch ar pretlikumigeem lihdsleem pefazito isslehgshana bija nodomajis isdarit, un tā tad ari 25. septembra general-sapulze ir bijusi zaur un zauri pretlikumiga:

1) tadehk ka newis beedribas preefschneebas jeb preefschneebas, bet tikai lahrtigi fasauka un fanahluji runas-wihru sapulze schini gabijumā wareja nospreest, waj es, kā beedribas wihzepresidents, biju pēe general-sapulzes apfuhsams waj nē. No isslehgshana eepreelsh newareja buht ne runas. Tahda runas-wihru spreeduma nu nebuh naw; turpretim runas-wihru ar 15 pret 5 balsihm Neumana wehleschanos, lai mani apfuhsot, strupi atraidija, pot us wina daschadeem draudeem neklauftamees. Ja Neumanis wehlk t. i. pehz tam kā winsch min. fludinajumu jau bija laidis gaismā, tahdu runas-wihru spreedumu sadabujis, tad tas notizis pehz tahs metodes, lahdri Neumanis tāhdōs gadijumōs mehds islestat, t. i. winsch pretlikumigi fa-aizinajis sawus radus un tos runas-wihrus, kas stahw wina deenesta waj ar winu andelē un los tad peedabujis pēe parafischanas, waj nu tuhlit woj wehlk, kas pēe Neumana ari ne kas naw no jauna;

2) tadehk ka Neumanis man ne preefschneebas, nedjs runas-wihru sapulze n elahwa us wina suhdsibam atbilstet nedjs leetu isskaidrot;

3) tadehk ka es ari general-sapulze newareju buht klaht un fewi attaijnotes. Steidhamu darischanu dehl es biju aiszkojis, 24. sept. Pleenu muischihs paliku slimis un tikai 26. septembri til tahu bija atweselojes, ka wareju tahlak zekot. To es ar leezibu peerahdisch. Tā tad Neumana f. un wina partija par mani spreduhs, bes ka mani buhtu eespehjams bijis us suhdsibu atbilstet! Karts behrns noprathis, ka ta ir rokam taustama netafniba un widus-laiku warmahziba. Kad Neumanis to newar noprast, nu — tad ta laikam mahtas-waina;

4) tadehk ka pēe min. general-sapulzes ari nebeedri nehmuschihs dalibū un balsjouschihs un daschihs beedri pēt mani karts wairak schimju eelkushchihs kāstite. Cekam sapulzi atkalahja, wajadseja isskaitit atnahkuschos beedrus un tilai tos peelaist pēe balsjochanas, kām us tam bija teesiba. Tas naw notizis, tapehz tad ar japeenem, ka Neumana partijai, ja wīsas buhtu gahjis pehz taisnibas, buhtu dauds masak balsu bijuschihs, ne kā tam pulksam, kas man par labu balsjo;

5) tadehk ka Neumanis — pats suhdsajis, pats sapulzes wadonis! — sawai partijai lahwis pa 2 un 3 lahgeem runat, bet schihs partijas pretineekeem, kas mani aissstahweja, pa dākai runat aissleebis, pa dākai tikai weenu reisi lahwis runat;

6) tadehk ka pēe debatehm par manu isslehgshana wiltigas apsuhsibas pret mani, un proti no maneem schihs partijas pretineekeem pēnemtas par taisnōhm;

7) tadehk ka pēe tāhs paschas reisas debates eepihti ari jautajumi un leetas, kas beedribā nebuh nebija pahrspreeschami;

8) beidsot tadehk, ka sapulze naw wis balsjojusi ar bumbinahm,

ka statuts pawehl, bet ar apdrukateem papihrischem, kas gluschi pretlikumigi.

Wīsas schihs pretlikumibas mineto general-sapulzes spreedomu padara par nederigu un kā nebujuschihs. Bes tam es zaur schihs spreedomu ari nebuh ne-eshmu isslehgts no beedribas. Kad lahdri beedribas amata-wihru grib nozelt no amata waj lahdri beedri isslehgts no beedribas, tad us tam pehz statuta wajaga $\frac{2}{3}$ daslas no wīseem sapulze llahtesohcheem beedreem, bet schini sapulze ar wīsahm pretlikumibam, ar wīseem nebeedrem kopā tikai 60 balsjochihs pret, 37 par mani, tā tad likumigo $\frac{2}{3}$ daslu truhkst un Neumana f. ar sawu isslehgshanas-preefschlikumu ir zauri kritis. Materu Juris.

Dalshadas sinas.

No Gelfschēmes.

Grafs Loris-Metikows, kas nesen bija nobrauzis us Liwadiju, 18. oktobri atkal pahrbrauja mahjās Peterburgā, un ari tuhlin usfahsijot pahrbrahdat preses (awijschneebas) likumus.

Par isputinato atentatu us muhsu Keisara Majestetes dīshwibū
Dōjowas-Sewastopoles dīselszēlā ralsta „Rosijs“ īchaħdas tuwalas
finas, par kurahm stipri runajot deenwidus gubernās: Pagħeju fha
gada waħarà nonahjis kahds nepaċċistams, ta' likħas, bagats jauns
żilwels Alekħandrowijskā un išnomajis gabalu fumes blakus dīselszēlam,
fazidams, ta' għibot eerihkot abdu fabriku. Pehž kahda laika ari tee-
ħam faradu fħees strahdneeki un fahlu fchi rakt un buhwet fabrikas
pamatu. To wini dorju fħi deenas laikā, bet naaktim, ta' weħla k if-
rahdiżżees, raku fħi pulwera gangi dīselszēla apalsħu. Scha barba
wadoni's bijis paċċistamais Hartmauis; wini kiekk retums tikai spejjijs
darbu apluhkot; jo bijis reijsa jawada minn rakkħana Kurħas dīsels-
zēlā. Weħla kien, kien attentats par laimi ne-iżdewahs, minu aismuhreja.
Strahdneeki un nomnejeks paċċudu fħi bes peħdahm.

Pehz walts kontroles pahriksata par 1879. gada budschetu redjams, ka 1879. g. kahrtigi pa wifam eenahja 661,954,191 rublis, tas buhtu gandrihs 45 miljoni wairak, ne fa zerets. Kahrtigo isdoschanu bija 643,892,259 rub.; taad atlka 18,061,933 rub. Ahrahahrtigahs isdoschanas turpreti, pa leelakai dalkai (pahri par 130 milj.) pehdiga kara deht, pa masakai dalkai dselszeselu un ostu buhwehm u. t. t., fneedsahs lihds 175 milj. rubku.

Muitas eeneischanas 1881. gadā, kā „Beregs” sino, ir aprehkinatas par eewedamahm prezehm 87,000,000 un par iswedamahm 300,000 rublu. Jo projam no īugu, ošu u. z. naudahm zere eeneit 224,000 rub. un negaiditee eenehmumi (strahpes naudas, pahrdota konterbanda zc.) aprehkinati uj 816,550 rubleem.

Peterburgas studentu biblioteka un lafamā istaba atklāta ofkal 14. oktobrī. Par to studentu starpā leeli preeki. Lafamā istaba zauru deenu bija pilna un gruhti nahzahs, tāhdu laikrafsu dabut rokā, lai gan winu ūkaitis jo leels.

Kreewu atlalhtahm bibliotekahm Tehrpatâ, Grodnâ, Schitomirâ, Kamenez-Podolskâ un Kiewâ, eelfâleetu ministerija 1881. g. pepalihdsefhot ar 800 rubleem katrai.

Senak ūinojahm par pažudusčhu stempel - papiru paku, 90,000 rublu wehrtibā, kas bija suhtits iš ekspedīzijas preeksjā walsts-papirhreem. Tagad šci pakā ešot atrasta Peterburgā un kā runā, diwās tureenes naudas mainitawās, kuras mineto paku nopirkusčhas par leihu zemu un labu teefsū no tāhm jau pahrdewusčhas.

Kreeewu awise „Wostok“ un pehz tam ari ziti Kreeewu laikrakstii raksta: „Vispirms muhsu tehwijas greeku-pareistigai tizibai jadabun brihwiba, pabalstitees uj baasnijas likumeem, preeskj lam ir waijadfigs: ka aprinka sapulzes top atjaunotas; ka fw. sinods top pahrwehris sapulzē, fastahwojschā is lozekleem, kas zelti uj sinamu laiku, bet ne wis uj wijs dīshwibas muhschu; ka laizigo garidsneelu waratap aprobeschota, un it ihpaschi, ka top išnīhzinata birokratija, kas wiſas leetās walda. Dodeet tautai brihwibu — raksta „Wostoks“ — pascheem sawus mahzitajus wehlet, neatnemeet tautai eemihlotus arkibiskapus, noraujeet beidsot baasnijahni atflehgās, kuras tuhtsioscheem baasnijahni grafa Tolstoja waldischanas laikā tapa peekahrtas!

Riga. Lihds īchim staigaja saldati tā drošības patrulja par
eelahm apkārt; bet ta tagad beidsahs. Tadeikt polizejas meistara I.
nu grib eerīkot savvaligu drošības patrulju Rīgas pilseitā. Loti
wehlejams, ka peedalischanahs buhtu jo beesha, jo pāschpalīhdsība
schini sīnā loti waijadīga.

Riga. 11. oktobrī pulkstien 2. pehž pusdeenas „Rigas Latv. dseedataju beedribas” sahē Rīgas aprinka pagastu wezakee un rakstu wedeji natureja kōpmalitī, pēc kuras dalibū nehma 68 pagasta wezakee un 24 rakstu-wedeji, lihds ar daſcheem ihpaſchi eeluhgteeem weſeem un minetās beedribas dseedatajeem. Maltīti aiklahja Woleru pagasta wezakais J. A. Schmidta lgs, kas tanī paſchā deenā bija eewehlets par lozelli Rīgas rekrusku komisiju. Sawā apsweizinaſchanas runā Schmidta ī ūzajīja to mehrki, deht kura pagastu wezakee tanī deenā uſaizinati pēc kōpmalites nemt dalibū, proti: deht pahrfpreeschanas par wiſpahrigahm Rīgas aprinka pagastu wezalo ūapulzehm, kuras preeksch muhju pagastu labklahſchanas weizinaſchanas koti leels ūwars. Schmidt ī. beidha ūawu runu, uſaizinadams ūapulzi, nodseedat „Deems ūargi Keisaru!” Ūapulze atbildeja uſ ūho uſaizinaſchanu ar trihs-reiſigu dseedaschanu „Deems ūargi Keisaru” un ar daudsreiſigahm „hurah!” Pehž tam tika uſſauktā augsta laime Widsemes gubernatora fungam. Daudsreiſīgs „hurah” ar dseedaschanu „Augsta laime” at-skaneja uſ ūho uſaizinaſchanu. — Pa maltītes laiku tika uſſaukti wehl

daschi toasti, laimes wehleschanas, un turetas daschas runas, no kurahm weenā tika isszozitas preeka juhtas, ka tagad azim redsot aisejot tee laiki, kur bagatakee un mahjitatee Latweeschi, zik spehdami, zihnijschees, no faweeem tauteescheem atrautees un no fawas tautibas atfazitees, gaur ko radijees starp pirmajeem un pehdejeem leels besoibens; ka schinis laikōs turpreti wairak attihstitee un mahzitee Latweeschi pa-fneedsot faweeem palpalikuscheem tauteescheem palihdsibas roku. Oträ runā tika issfazitas tahs preeka pilnās juhtas, ka pagahjuschi tee laiki, kur eefchana kara-deenesta tikust eefkatita pee Latweescheem là fokir-schanahs us muhschibu, ka laiziga nahwe. Jo agrakajōs laikōs gan reti nahlujschi no kara-deenesta us sawu tehwiju atpafak — agrakajōs laikōs rets fahds no aifgahjuscheem spehjis, faweeem fahdas finas par sawu dñshwi un par fawahni raijehm atfuhit. Bet schintis laikōs — pateijschana Schehligajam Reisaram! — kara deenastā laits paishinats gandrihs pеezreis un kara-deenesta eet ne tik nabagee pafalneeki, bet ari bagatee, attihstitee un mahzitee tehnu-jenes dehli — no semalās lauschu fahrtas lihds augstakai. Treschā runā tika pagasta wezakeem preeskchā zelta wehleschanahs, ka wairak tisku gahdats par Latweeschu meiteni skolahm, pee kam runatajs nopeetni lila pee sirds, ka paidagogiskā sinā pee behrnu audsinaschanas leela wehriba jaleek us mahtehm.

— Tahlak Woleru pagasta rakstu-wedejs, E. J. Rīgky ē., līka sapulzei preefschā, tuvaki pahrspreest to jautajumu, waj buhtu waijadīgs ir Rīgas aprinkī noturet pagastu wezaku sapulzes, kā tas jau dasīds ap-rinkīs noteekot? Weebalsīgi atsina tāhdas sapulzes par waijadīgahm un svehtigahm. Tahlaki tīka pahrspreests, waj rakstu-wedeji ari eeskatomi kā pilnbalsīgi lozekti pēc tāhdahm sapulzehm. Weenbalsīgi tīka atsīhtis, kā rakstu-wedeji, kā likumu sinataji, buhtu no leela fwara tāhdās sapulzēs un tadehl nospreeda, eeslatit rakstu-wedejuš kā sapulzes lozekkus. Tad išwehleja komiteju no septineem lozelkeem, kureem dewa pilnvaru, išgahdat atlaūžhanu no augstakas valdības preefsch pagastu wezaku sapulzehm un ruhpetees par to, kad un sur tāhdas sapulzes noturamas. Par komitejas lozelkeeni tīka eewebleti:

Paga stu wezakee:

J. A. Schmidts, Woleru pag. wez., ta preefschneeks,
P. Leitans, Pinfu pag. wez.,
Dambits, Krimuldas pag. wez.,
Stugehns, Nisfraulles pag. wez.

Pagastu rakstu-wedeji:
A. Michelsons, Izsakiles rakstu-wedejs,
E. J. Nižķiņš, Woleru rakstu-wedejs,
M. Schaggars, Kelnējēs rakstu-wedejs.

Stipri zeram, ka šķis solis, ko Rīgas aprinka pagastu vezakee taisfahs uſ preekšu ſpert, neſihs ſwehtigus auglus ūha aprinka ſemes laudim. — Tahlaki goda-malitites dalibnekeem patiſklami laiks tapa pawadits ar jozigahm runahm un kuplejahm, ar duetu un solo dsee-dāſhanu, kur pa starpahm ſpehleja muſika. Latweeſchu Dſeedataju Beedribas wiſru-koris itin brangi noſeedaja dasħas jaukas dſeejmas, zaur ko pelnijsa wiſpahrigu labpatiſħanu un pateizibū. Beidsot waram iſſazit ſawas preekla juhtas par to, ka ūapulzē pa wiſu laiku weenumehr waldija godiga uſwefchanahs, apdomiba eelſch runahm un pahrfpre-ſchanahm.

Dēenvidus Vidzemes laukšaimniecības beedriba prečesch
kāhda laika apnēmušebs buht ūhejenes laukšaimnieckeem par eljas-
rauschu apgāhdnezi iš Kreevijas. Wina atradusi til dauds peekriteju,
ka jau 14,000 pudu zaur winu efot pasteleti. Zaur to pamudinata,
minetā beedriba, kā 11. oktobri nospreejis, un gribot ari mahfīslas-
mehfīlus un sehklas-labību apgāhdat, ja kas pēprasītu.

III. Baltijas semikopibas iſſtahdes eksekutiiv-komisija pagājušču nedelu noturejuse ſauw pehdigo ūehdesčam, kura ari nodoti galigee rehkini par iſſtahdes naudas buhſchanahm. Atlizees ne ſas vis naw, bet 1871. g. iſſtahdes 6000 rub. kapitals, kuru ekonomiſla ſozietete uſglabaja, ir palizis neaiſtilts; zaur ko tak pelna zehluſees tahdā ſinā, ka ſchis kapitals eefahkumā bija tikai 4000 rub. leels, bet zaur prozentehm tagad tā pēe-audſis, un lihds nahkoſchai iſſtahdei nu droſchi warehs augl. wehl. leelats.

„Wids. gub. awiseš“ raksi; Pehdigā laikā ir beeschi gadi-
jees, ka semes draudschu lozelti, ihpaschi atlaisti fareiwi, ar lubgħanas
raksteem għreeħschees ppe brugu-teefahm, lai no fawwem pagasteem
dabutu palihdsibu; tadek Widżemex gubernatoris wifawwem data sinam,
ka lubaqumi pagastu palihdsibas jeb noddosħanu atswabinafħanas

deht naw wis jaesneeds min. polizejas teefas, bet pehz semneeku pagastu nosazijumeem pee pagasta weetneeku pulka un tad pee usraugu teefas, t. i. draudsas teefas, kurai peektih pahrspreest un nospreest tahbus luhgshanas rakstus.

Balles un weesibas wakari ir jaunako laiku „attihstibas-raschojumi.“ Dauds ir runats un rakstus par un pret scheem preeleem. Kamehr ziti tos tura ne ween par attihstibas augli, bet ari par attihstibas lihdseki, tamehr ziti atkal tos usluhko par lauschu un labu tikumu maitatajeem. Bet ka alasch pee tahdeem strihdeem, ta ari scheitan widus-zelsh gan buhs tas ihstakais. Balles un ziti tahdi isrihkojumi naw ne attihstibas-lihdseki, nedz ari labu tikumu maitataji, ja tos tifai nepareijs newalka. Balas-brishchöös, fewischki loikmetös un walts-swehktös, pat lauzineeki dauds labali darihs, tad tee fadosees kopä fahrtigi un godam papreezates, ne ka kad satras mahjas fawrup padosees jo prastakeem wezu-laitu preekeem waj wehl sanahks krogös. Bet tik tahlu lauzineeki wehl naw, ka tee darba-deenäs waretu no deenishka darbas atrautes un tahs isleetat ballehm, teatrim. Tadehk gan buhs par gluschi launu preefchihmi ja-usluhko, kad Jelgawas Latweschu beedribas preefchneeziba 2. oktobri — zetortdeena — isrihkoja pirms teatri, tad balli.

Daschi Jelgawas apgabala fainneeki.

Zik leelu skahdi semkopji nem zaure lopu ahrstu truhkumu, to mums israhdihs schis aprehkinums. Katram widejam fainneekam katru gadu zaurmehrā no wiseem loopeem nosprahgst wehrtibā par 10 rub. Ja pagastam ir 150 fainneeku, tad wišam pagastam katru gadu skahde par 150×10 rub. ir jazeesh t. i. 1500 rub. Bet mahzits lopu ahrsis waretu aprinki no 500 fainneekem peenemt, un tad winam wehl nemas nebuhtu par skahdi, ja winam 5000 rub. buhtu jamalka. Bet man schkeetahs, ja mehs tahdam ahrskim dosim brihwu korteli un fistumu, tad winsch par 1000 rub. droshki nahks, us to raudsidamees, ka wina apteeka kahdus pahru simis rub. par gadu pelnas atmetihs. Baut to tad nu pehz aprehkinuma isnahk tahdam aprinkim no 500 fainneekem pahru tuhksoschu rub. pelnas. Bet ja skatahs us to, zik puhschlotajeem ne-ismaffa gan naudā, gan maijs un brandwihnā, tad muhsu aprehkinums wehl wairak no pelnas leezinahs. — Tad wehl tas wehrā jaleel. Ja fainneekam, kas pats weselu un smuku sīrgu no 100 jeb 150 rub. wehrtibas ir isaudsejis, zaure kahdu lehti no ahrstes ahrstejamu wainu sīrgam ir isprahgst, tad winsch gan labak peezeestu, kad winam tahda pate wehrtiba naudā buhtu fubu, ne ka tahds mihsch lopinsch. Tapat ari ir ar muhsu mihlahm faines mahtehm un wian gotinahm, aitinalhm, telitehm u. t. t. — Ja siiprs darba laiks, tad katram sīrgam ir darba papilnam. Bet nu atgadahs, ka sīrgs wihiweles dabu, kuras ahrsti itin weegli ahrste; tas sprahgst; kas nu war to skahdi aprehkinat, ko sīrga truhkums fainneebā is-dara? — Eejim wehl tahaku un skatīmees us fehrgahm, kuras schinīs gaddos weenumehr daschöös widutschöös zelahs. Kur tad nu skreesim, kur nu atradisim padoma? Tad kārē lopu ihpaschneeks buhtu malsajis leelos naudas sumas, ja tik waretu fawus fustonu glahbt. Bet ko nu funi fabarot, kad wilks jau lopōs! Bits ne kas neatleel, ka tilai ar schehlumu us to skatitees, ka lopini sprahgst un ka wini teek ap-ratti. — Daschi warbuht atsaufsees: „Nu, waj tad wairs nemas ne-sprahgs, kad mums ahrsti buhs?“ Tas buhtu pahydroshki, to teikt. „Bet to gan war apleezinat, ka kreetneem lopu ahrsteem pee mums gohdajot, ne trečyda tagad sprahgloschu lopu nespahgtu.“ (B.)

No Dubultu juhrmalas un aplahrties. Scho pusi apmekleja schoruden neredseni bahrgas wehtras. Jau zetortdeen, 17. sept., us wakaru, deenwidus-reetruma wehjam nostahjotees, atmetahs pee-peschi juhrā tik nezereti bahrga brihse, ka daschahm wehja fubmalahm spahri nolausti un seheges faplehstas. To nafti ar Jaun-Dubultu juhrmalā Dīmīs wahjneelu majgatuve nodeguje, un kahdu nedelu pehz tam, Afarbs, Slokas restorantam Skujam pederoschā wajaras mahja. Abas bijuschas apdroshinatas; pehdejā pee lahdeem 2 tuhksoschēem rubleem. — Dīmas nedelas pehz pirmās wehtras, zetortdeenas, 2. oktobra, rihtā, kahdīs 4., wehjich tapat no deenw.-reetruma eeswehdahs juhrā, seemela reetrumās, un bija wehl siipraks. Leelupē dauds us Rīgu eisjochas dahrsū pretschu laivas apgahstas un iksaistostas, tapat keegelu un almenu nahragi peeskaloti un pagrimuschi. Ais Dubulteeem, us augšchū, kahdai leelsakai laiwai, sehgelehm apkahrt fweeshotees, suhri waloschais laiwneels dabujis ar gihti (sehgelu apakschokū) ta pa galwu, ka pahr malu pahrfritis un noslīhžis. — Bet otrdeenas

wakarā, 7. oktobri, fahka tahda wehtra plositees, kahda tē, nesin lab peedishwota un pastrahdojuši leelu postu. Juhrā pee Dubulteeem kahds Hollandeschu schoners fadausits drupās. Bilwei kāfis noslīhži, jo naw bijis eespehjas tos isglahbt. No rihta ismests malā weens lihki, nolaustee masti, greestī un ziti gabali. Netahlt no ta kahba Kursemes leela laiva ar 740 puhrū rūdsu lahdeta, iſſweesta malā un palikuſe wesela, ir zilwei isglahbt. Kahda masaka loki laiva iſſeetusi us enkura, lai gan loki bijuschi ja-iſſweesch juhrā. Ne masaks posis notizis Leelupē. Dahrīs pretschu laivu un nahragu neapsinams daudsums apgahsti un nogrimuschi. Daugavā kahdi diwi nahragi ar ahboleem apgahsti. Leelupē, ajs Slokas, pee Pluntscha diwi keegelu nahragi nogrimuschi un turpat wehja fubmalahm galwa norauta. Pee Walter-muischā Schihds eelihdis keegelu nahraga denē, pa nafti gulet un noslīhžis ar wīfu nahragu. Tāhs paschas muischā meschā kahdi 250 baltu koki isgahsti. Koki, it ihpaschi dauds weetās, kur leelaks meschā, isgahsti, ta ka ne pa zelu newar pabraukt. Beidsot zetortdeen 9. oktobri, usnahza tahds fneegs, ka wakarā, wehjam nostahjotees, koplakeem tokeem sari lihds semei nolēkusches un luhst braikschkedami. Zeli tik skiki, ka tik knapi soleem war pabraukt. (B. B.)

Bauska. Pilsehtas dome 1. oktobri nospreeda, ijs pilsehtas kafes atlaut 500 rub., gribedama peepalihdsset dselsszela ismellešchanai no Jelgawas us Bausku.

Politisks pahrfkats.

M. J. 20. X. Muhsu kungs un Keisars wehl Liwadijā, no kureenes eekschleetu ministars grafs Loris-Metikows 18. oktobri pahbrauzis atpakał Peterburgā. Kihnas suhtnis wehl arweenu Peterburgā, tadehk jazer, ka kārē ar Kihnu tik tuvu wehl naw, ka nesen tizeja. Pehz Kreewi awises „Rossija“ min. suhtnis no fawa waldbas dabujis pawehli, lai ne us kahdu wihsi ne-israhda, ka Kihna ar Kreewi suhkuši un lai gaida, lihds Pekingā misgalig iſſpreedihs, ar kahdeem noslīhumeem Kihnas waldbā Kuldshas-leetu grib nobeigt. Kā pahstams, Kreewijs pagehr, ka par Kuldshu reis slehgtais lihgums kluhtu iſpildits. — Pehz jaunalohm sinahm Turku sultans nudewis stingru pawehli, lai Melnsalnei atvod zaure Berlines lihgumu tai peshchirkos seimes-gabalus un schim noluhtam eezehlis ihpaschi general-pilnvari (Derwischu-paschā, Salonijs gubernatoru). Waj schim isdofees Albaneeschus atgrest un fawaldit, knapi tizams. Ir jau gan beidsamais brihdis, ka schi leetu nobeigtu, zitadi jutas paliks alasch jo leelaks. — Greekija paleek pee kara-domahm, kas jo gaischi israhdijses zaure kēhnina Jura runu, parlamentu atklahtot. Schini runā Juris I. pirms fawem Grekeem pateizibu iſſozijs par patriotisko istureschanos, ko tee winam parahdijuschi kad tas no ahrsemehm pahrzelojs, un tad winsch ihsi pasazijis, ka Greekija fawas no leelwalstihm zaure Berlines lihgumu tai peshchirkas teesibas ar waru t. i. ar karu aissahwehs, turslaht peshchmedams, ka leelwalstju waldneeki, kuras winsch schowasar apmeklejjs, pret Greekiju turrot labu prahmu. Parlements pereksh kara-waisadsbahm atwehlejis no waldbas pēprasito kreditu; gribot kahdus 100,000 wihrū apbrunot, kahdi 40,000 jau hasaukti. Wīsa semē waldot leels patriotismā. Kuru brihdi Greekija turehs par isdewigako, Turzijai karu pēsazit, tas wehl naw sinams, bet tas ir sinams, ka wina weena pate ar Turkeem grib galā tilt. Ka Turzija jau tik wahja, ka ta ne maso Greekiju nespēhtu usmaret, nebuhs wis tizams, ahtaki buhs japeenem, ka Greeku waldbā fawu programu dibina us tam, ka reisā ar Grekeem ari leela dala Turzijas eedishwotaju fazelées. — Mosā Belgija fawus garidzneekus fawalda stingrakti ne ka daschās leelwalstis. Kā lasitaji atminees, Belgija nesen laida likumus, zaure kureem garidzneeku wara par flosahm t. i. teek aprobeschota. Pret schiem likumeem nu garidzneekti wehl arweenu fihwi faro un pee tam isleeto kanzeli. Ta wīni p. p. spredikōs sazijuschi, mauku-nams esot labaks ne ka tahdas mahjas, kuras kahda brihwpahrtiga awise atrodahs; flepawa ne-esot tik leels grebzineeks, ka brihwpahrtigs zilwels un tahdu zilwelu ewehlet amata esot leelaks grebks, ne ka nolaut, jo brihwpahrtiba nokaujot dwehseles t. c. Waldbā nu eezehlusi ihpaschi komisiju, kas wīsas schihs pretlikumibas lai stingri ismelle.

Sludinajumi.

Sinojums zeen. Iasitajeem!

Lai waretum „Baltijas Semkopja“ nākamibūtā apdrošinat, ka zeen. abonenteem buhtu pilniga drošība par vīna pastahweschanu, ne-efam taupījuschi nebs publīnu nedī upuru. Puhledamees efam to panahkuschi, ka Augsta waldiba inscheneeru Juliju Stahla lungu apstiprinaja par otru redaktori. Mehs arīdsan eraugam ir to par sawu peenahlumu us tam luhkot, ka turplikam „Balt. Semk.“ taptu wadits tahdā pāschā garā kā lihds schim, bet, ka reis spraustajās nodalās buhtu wairak fahrtibas un ka tee dasčlāhrt parupjee un weltigee strīhdus rākti, kas deemschehl lihds schim fahdreib atrada weetu, wairs nekluhtu usnemti. Ar ihpachu zeenīchanu

„Balt. Semk.“ administrācija.

Publikai par isskaidrošchanu.

Jelgavas Latweeschu beedribas runas-wihri un revidētā ir schīhs beedribas rehkinus un darishanas zauri iastatījuschi un atraduschi wīsus rehkinus, wīsus lihdschinigas beedribas darishanas, kā arī wīsus zītas beedribas leetas, wīsu labala lahtībā.

Jelgavas Latw. beedribas runas-wihri un revidētās-komīcija.

Gājschu - Paduras Pāhna māhjas, Vīsputes aprīkli, teek par jurgeem 1881 lehti isrentetas. Rentes nehmēji teek luhgti mēdetees pee minetas mahjas ihpachneeta, tēsas skrihwera C. Sernik, tāhs pāschās mahjas.

Pāhnās, 6. oktobrī 1880.

Tāgad es dīshwoju Eksch-Rīgas Kalku-eela Nr. 20, un efmu preekhpusdeensā lihds pulksten 12. runajams.

Jakobs Behfchens,
hofgerichtes-adwokats.

Jānas meitas,

tas grīb kīteini smalli seeweischu drehbju schuhfchanu un greefchanu ismāhziees, war vereetēs Peterburgas Ahr-Rīga, Suworow-eela Nr. 38, apakšā, ee-eeshana sehtā pa kreiso roku.

Pasiņojums.

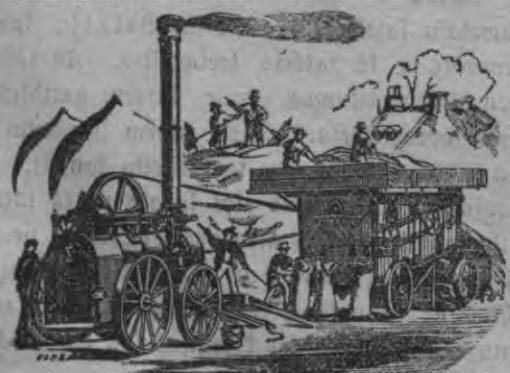
Baur scho zeen. publikai padewigi pasiņoju, ka es Jelgawa, pāschā namā, Kārtu-eela Nr. 3, blakam Schmehmāna bodei, efmu retaisījis

Iapetu magasinu

ar Kreewu, Somu, Frantsku un Wahnu fabrikateem, no 10 kap. lihds 10 rub. par rulliti, Wihneidu mehbēles, grīdas-delus, logēme preeskhaļiščamōs u. t. t., arīdsan tabaku, zigarus un papirofus no ūlanenājēiem Peterburgas, Maļskawas, Rīgas, Kaukas un z. fabrikēm pēdahwaju. Restauranteem, īchenlereem, frōgereem u. t. t. dodu 5 lihds 10 proz. pelnas teesu, zīteem tas wairak ka pa 1 rubli us reis nonem, 5 lihds 8 proz.

Ar zeenīchanu

B. Bernstein.

Ruston Proktor
un beedris
weenigais
godu - diplomu
un
pirmo goda - algrī,
fudraba medaū,
kamehr zīti Anglijas fabrikanti da
buja tilai fudraba medaū.

Zieglers un beedr.,
Karkowā. — Rīga. — Leepajā.

Izdevējs: A. Nībrāndis. — Drucks pēc Alekandra Stahla, Rīga, Muhlu-eela Nr. 13.

Hagens kalsnā

18. leela Lehgera-eela 18.
efmu retaisījis

Latw. grahmatu pahrdotawu

un lahtīchanas bibliotelu. Turpat dabujamas wīsadas rakstamas leetas un teek apstelešchanas preti nemīs us wīsem laikarafsteem, wīstes - esluhgħchanas - fahrtēm u. t. pr. pēc

J. Wildau.

Pahrdodams

frogas ar ehrbegi, — no muhra, — ar 10 puhrāv. lab. aramas semes un 10 puhrāv. plāwam — 10 werstes no astes. Zel. stanzijs Luscha, — pee Leepaju ēseres leejela.

Klahtakas finas pee tagadeja ihpachneeka J. Schönberg īga — Nigrande. Kurseme.

Virma Kreewu
nguns - apdrošināfchanas
beedriba,
dibinata 1827. gadā.

Agenti:
Behfis — H. Bolzmann,
Waska — Moritz Nolland,
Werowā — C. von Stoever,
Walmeera — Th. Adamsohn,
Limbashōs — B. O. Gusslawsky,
Ruhjenē — Eduard Dabbert.

Wīfādus drukas-darbūs
nem un par mērenahm zeenahm ahtri un
glihti iſſtrahdā

Aleksandra Stahla drukatawa,
Rīga, Muhlu-eela Nr. 13.

Teatris Nihtaurē!
9. novembri sch. g., pulsti. 5. pēz pīsd.
Pēz teatra buhs weēigs wakars.
Zinas un fahrtibas tā arveenu.

Nihtaurēs labd. beedribas
preeskhaļeza.

III. Baltijas laukhaimneesības
zentral-iſſtahdē dabuja

Ruston Proktor
un beedris
weenigais
godu - diplomu
un
pirmo goda - algrī,
fudraba medaū,
kamehr zīti Anglijas fabrikanti da
buja tilai fudraba medaū.

„Balt. Semkopis“ 1879. g..

peeltais gada-gājums ir eesets dabujans pa 2 rub. 50 kap. gabala „Balt. Semk.“ ekspedīzija. Puhzischu Gederta un beedra grahmatu bodei. Ahr-Rīgas Kalku- un Dīstrāmu-eelas stuhri Nr. 14. P. (Wehl) etronas tilai mas eksemplaru.

P. van Dyka pēhzuahzeji,

Rīga, Smilshu-eela.

Claytona Lokomobiles u. kult.-masch.
Packarda supersofati, augst- u. widejgr.
ar pēsolita labuma apgalwošchanu, — tā tā arī kāli-mehfli, augstgr. kanlu-milti un wīsadas zītas laukhaimni. masch. u. rihti.

Mūhsu apgahdeena un general-komīcija grahmatas iraid schādas:

Dseijs skanas no Fr. Mahlberga. Matā eeschuhlas 40 kap. Glihtā kātīo wahtā eesets 55 kap.

Baltijas Kalenders 1879 gadam. Isdemis Krogiemju Mikus 40 kap. Sadīhwes wilni. Original-romans is Baltijas sadīhwes no Theodora Rolandā (Materu Jura) 1 rub. 25 kap.

Guvernantes noslehpumē. Romans pēz M. G. Braddona. Isnahks 5. meteenōs. 1, 2, 3 un 4 mājsā à 15 kap.

Kāra-kronika jeb Kreewu-Turku kārši no 1877—1878, ar dauds bildeim pusālota. Glihtā ahdas wahtā eesets 2 rub.

Krusta-kārotāji jeb Kālīa Weizais, patīkamis stahsts, latwiski tulkojis 25 kap. Weenās deenas pateekba, stahsts is Wahnu valodas tulkojis no J. Semīsha 15 kap.

Kālīs kāmelīzķis, wehsturis stahsts, tulkojis J. Semīts 10 kap.

Skāista wehrpeja, jauns stahsts, is Wahnu valodas tulkojis Lappas Mārtiņš 20 kap.

Jāna Čapnu-grahmata, lihds ar laimes leeshanas un kāršu iſſtahchanas iſſtahchanu 25 kap.

Lenore, behdu-luga ar dīeedaschanu trijōs zehleenōs. Preeskī Latweeschu īstatuves pahrstrāhdata no R. Jaunsema (R. Bodneka) 35 kap.

Dseijsneeka kōle, original dseijs skanas no J. Danberga 20 kap.

Schuhpula dseesma pēz latw. tautas dseesmu motiveem sašanojis Jurjanu Andrejs 25 kap.

No stahstu krah juma lihds schim jau iſnahkuši:

Nr. 1. Paflehpita manta. Latwiski tulkojis P. G. Matā 25 kap.

Nr. 2. Breesmiga atreebšchanahs. Kreewiski no R. W. Gogola. Latwiski at-

stahsts is Salīmneelu Kāhrlis 20 kap.

Nr. 3. Slavenais rāns. Is Kreewu valodas latwiski pahrzehlis Seedoru Brihwajtis 20 kap.

Nr. 4. Zihnischauahs ar Kaukaseescheem jeb Muhamedaneetes mihlestiba.

Stahsts, latwiski atstahsts is Modrušu Kāhrlis 20 kap.

Nr. 5. Slihkone un Jānu naktē. Kreewiski no R. W. Gogola. Latwiski at-

stahsts is Salīmneelu Kāhrlis 20 kap.

Nr. 6. Wanaga Anīs, stahsts is Puhzischu Leetawas, 20 kap.

Nr. 7. Tīk tāksni zauri, no Frantscha Hoffmanna tūst. 20 kap.

Puhzischu Gederts un beedris, Rīga,

Ahr-Rīgas Kalku-eela Nr. 14.

F. W. Grahman, Rīga,

eepretim Jelgavas un Tukumas bahnusim.
Arklī, arklī daikti, sehjamas- un plauja-
mas-maschīnas. Ar rokām un geveli dīenamas
kutamas-maschīnas. Garreta lokomobiles
un kutamas-maschīnas, kas ihpachī weenlahrsi
labi tāstīs un dauds pahrstrādā; us Parisē pa-
saules iſſtahdi tāhs ar 2 selta medalahm
kronetas.

Supersofati, augst- un widus-grāhdigi, ar
peesolita labuma apgalwošchanu.

No polizejas atmelets. Rīga, 22. oktobrī 1880.